N°. 2904

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG 17 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 15 November.

De Tweede Kamer heeft ook in hare zitting van gisteren verscheidene hangende zaken afgedaan. Onder anderen het adres van A. J. Geluk, te Oud-Vosmeer, die, alhoewel hij door de Gedeputeerde Staten van Zeeland van de nationale militie was vrijgesproken, desniettemin door het centraal bestuur bij de militie is ingedeeld geworden. Zulks kon niet dan in strijd met de wet zijn geschied, dewijl de wet buiten alle kijf de Gedeputeerde Staten der provinciën aanwijst als de authoriteit, die in zaken van militie in het hoogste ressort beslist. Geluk heeft zich derhalve tot de Tweede Kamer gewend, om zich te beklagen over het hem aangedaan onregt. De Kamer heeft inlichtingen gevraagd aan de Regering, en over deze inlichtingen had de kommissie rapport uitgebragt. Dat rapport besloot, met er bij de ministers van Binnenl. Zaken en Oorlog op aan te dringen, dat de gepleegde onwettigheid zoo spoedig mogelijk worde hersteld. Over dit besluit ontstaat eene vrij lange beraadslaging, die eindigt met de aanneming van een amendement van den heer Thorbecke. Daarbij verklaart de Kamer van oordeel te zijn, dat het in dienst stellen of houden van den adressant, ondanks de beslissing der Gedeputeerden in hooger beroep, onbestaanbaar is met de wet, en besluit zij van dit verslag mededeeling te doen aan de ministers van Binnenl. Zaken en Oorlog.

Ook is beraadslaagd over de konkluzie van het rapport der kommissie, nopens het verslag over de oost-indische koloniën over 1853. De heer van Hoëvell maakt van de gelegenheid gebruik, om de afschaffing van de bazaarpacht, door den heer Duymaer van Twist gedaan, hoogelijk te prijzen, en met nadruk aan te dringen op het verleenen van koncessie aan partikuliere ondernemingen, die spoorwegen in onze o. i. bezittingen begeeren aan te leggen. De minister van Koloniën antwoordt, dat ook hij de afschaffing der bazaar-regten als een belangrijke gebeurtenis beschouwt en zich daarover verheugt, en dat hij niet nalaat te onderzoeken en zoo veel hij kan te begunstigen de plannen, die hem tot den aanleg van spoorwegen op Java worden voorgelegd.

Het schijnt dat het verlof, door den heer Meeussen van de Kamer erlangd, om de Regering te interpelleeren omtrent de geregtelijke vervolgingen, herhaaldelijk ingesteld tegen katholieke priesters over processiën en kerkelijke begravingen, reeds vruchten draagt. De Regering blijkt reeds bezig met het instellen van 't onderzoek, dat de heer Meeussen wenscht uit te lokken. Althans men verzekert ons, dat het volgend schrijven van wege de justitie aan een plaatselijk bestuur is gerigt, en men veronderstelt, niet zonder reden, dat een dergelijk schrijven ook aan anderen, ter informatie van wege 't gouvernement, zal zijn opgezonden. Ziehier het stuk, dat voor ons ligt:

» De Hooge Raad der Nederlanden heeft, in zijn arrest van 25 April 11., in de zaak van A. van Moorsel c. s. beslist, dat het tweede lid van Art. 167 der Grondwet in dien zin moet worden verstaan, dat uit de daar voorkomende woorden: » blijft geoorloofd waar zij thans is toegelaten," ten duidelijkste blijkt, dat de grondwetgever, daar uitsluitend op het oog heeft de openbare godsdienstoefening buiten de gebouwen en beslotene plaatsen in die gemeenten, waar zij voor de invoering der Grondwet in het jare 1848 werkelijk bestond en wettig in gebruik was; dat hieruit eo ipso reeds volgt, dat de wetgever alleen het status quo wilde behouden, in geene gemeente, bij uitbreiding daarvan heeft toegelaten, de openbare godsdienstoefening buiten de gebouwen en beslotene plaatsen, waar zij destijds (1848) niet wettig gebruikelijk was.

» Ten einde nu niet telkens in twijfel te vervallen, of eenige openbare godsdienstoefening buiten beslotene plaatsen in de termen dezer uitsluiting al dan niet is begrepen, is het noodig, om van die alzoo geoorloofde exceptionele godsdienstoefening bepaalde opgaven te bezitten.

» Naar aanleiding van deze beschouwingen heb ik de eer U E. A. uit te noodigen, om mij, voor den 20sten dezer maand te willen mededeelen:

» 1°. Of er in uwe gemeente openbare godsdienst-oefeningen bestaan en gehouden worden, buiten besloten plaatsen en gebouwen, welke aldaar in het jare 1848 wettig gebruikelijk waren? en zoo ja,

» 2°. Hoedanige die godsdienstoefeningen zijn, op welke plaatsen, en bij welke gelegenheid zij worden gehouden?

» 3°. Sedert hoevele jaren dezelve bestaan, en krachtens welke bepalingen dezelve als wettig gebruikelijk behooren te worden aangemerkt?

» Terzelfder gelegenheid wensch ik van UEd. eene opgave te ontvangen van de voorgenomene, of werkelijk gehoudene openbare godsdienstoefeningen in uwe gemeente, welke volgens de voormelde leer van den Hoogen Raad als onwettig zouden zijn aan te merken."

Wij onthouden ons van aanmerkingen, zoowel omtrent den *considerans* van het stuk, als omtrent de daarin voorkomende vragen. Wij bepalen ons bij de opmerking, dat de Regering, staande de *enquête*, behoort een einde te maken aan de in den blinde begonnen vervolgingen, en zich te onthouden van het door geweld van wapenen verhinderen van godsdienstoefeningen, waarvan bij haar de onwettigheid niet overtuigend gebleken is. Ingeval van twijfel kan niet zij, noch de sterke magt, maar de geregtelijke magt beslissen. Intusschen heeft zij wel gedaan dit haar onderzoek aan te vangen. Daarmee breekt zij met de willekeurige gedragingen, haar door den vorigen minister van Justitie als erfenis nagelaten.

De billijkheid schijnt te vorderen, dat wij, na melding te hebben gemaakt van de verwijten en beschuldigingen door den heer Kits van Heijningen tegen den heer Schwartz uitgebragt, aan des laatsten repliek insgelijk een plaatsje inruimen. Wij doen dat te gereeder, daar de heer Schwartz zich zoo haastig mogelijk van den heer van Heijningen afmaakt, doch de gelegenheid niet ongebruikt laat, om het fondamenteel gebrek der » eerst geprojekteerde, voorts bestaande, en thans weder eerst te verkrijgen *Unie*" in het licht te stellen — een gebrek, zóó radikaal, dat men, zoo schrijft de heer Schwartz, » zonder profeet te zijn, voorzeggen kan, dat er uit die *Unie* nieuwe desunie, en, de tijd zal het leeren, grootere verwarring dan ooit voortkomen zal." Aldus dan de redakteur van den *Heraut*, ter motiveering dier profetie:

» Ds. Kits van Heyningen heeft het noodig geacht zich tegen de door mij ingebragte bezwaren te verdedigen. Ik zal er niet op antwoorden, omdat voor *waarheidlievende* lezers van de *K. C.* geene wederlegging noodig is, en bij hartstogtelijken en daarom onregtvaardigen, ook niet het schitterendste en meest afdoende antwoord niets bereikt wordt, terwijl ik mij niet geroepen acht voor hen, die de *K. C.* in het geheel niet lezen, door eene nieuwe uiteenzetting en ontwikkeling der feiten, den heer Kits van Heyningen teregt te wijzen. Een enkel punt slechts uit de zelfverdediging moet ik nog vermelden. De heer van Heyningen schijnt niet te kunnen begrijpen, *hoe ik niet allen, die in Utrecht vergaderd waren, als broeders erkennen* kon, en toch voor de wenschelijkheid eener Unie gestemd. Ik aarzel niet, zeer nadrukkelijk te herhalen, dat ik hen, die een ander Evangelie dan dat van Paulus prediken, niet als broeders in Christus kan of liever mag beschouwen. Wat ik hiermede bedoel, heb ik bij eene andere gelegenheid uitvoerig besproken. Hier moet ik mij vergenoegen met eene verklaring, door den Heer da Costa op de tweede bijeenkomst afgelegd, over en aan te nemen als eene uitdrukking van mijne innigste overtuiging, toen hij zeide: » Er zijn onder ons twee rigtingen, die voor alsnog als vuur en water tegenover elkander staan. Het water kan het vuur uitblusschen, het vuur kan het water opdroogen, maar vereenigen kunnen zij zich niet."

» Eene *Unie* dus te willen daarstellen, door zulke wezenlijke verschillen te willen ontzenuwen of bedekken, zou, mijns inziens, het meest gepaste middel zijn, om zich zelven en anderen te misleiden, en eene ware vereeniging voor altoos onmogelijk te maken. Zoo ik iemand voor een broeder in Christus erken, dan dunkt mij heb ik daarmede verklaard, dat hij met mij denzelfden Christus belijdt, en dat hij met mij door denzelfden Heiligen Geest tot een kind Gods vernieuwd is. Het is niet noodig uit een te zetten, dat niet allen, die in Utrecht vergaderd waren, denzelfden Christus bekennen. Hoe kan men hen dan als broeders in Christus beschouwen? Ik zie de wenschelijkheid eener *Unie* evenwel niet voorbij, maar tracht haar niet te verkrijgen daardoor, dat ik aan mannen een titel geef, die hun niet toekomt, maar, door hen met alle bescheidenheid en ernst van hunne dwaling te overtuigen, opdat zij met mij diezelfde waarheden belijden, en denzelfden Christus leeren aanbidden."

Aldus de heer Schwartz, aan wiens innig-gemoedelijke taal geen regtschapen man zijne hulde zal kunnen ontzeggen. Naarmate echter eene taal als de zijne gemoedelijker en overtuigender is, is zij voor de ijverige koryfeën der ontworpen *Unie* te meer hinderlijk en onverdragelijk. Het laatste Nommer van het *Tielsche Weekblad* geeft daar blijk van. Men weet aan wiens orderwoord dat blad gehoorzaamt. Men weet dus ook dat het ingenomen moet zijn met eene *Unie*, die uitgaat van de verontachtzaming, om niet te zeggen van de implicite verloochening van het karakter van Christus, en van welke eerst de *Bazuin* schreef en nu ook de *Heraut* zegt, dat zij eene » vereeniging zal zijn van de kinderen Gods met de kinderen der menschen." Maar omdat het om die reden ingenomen is met de geprojekteerde *Unie*, daarom moet het den ook niets dan smaad en vergruizing veil hebben voor zulke Protestanten, die niet schroomen voor hunne gehechtheid aan pozitief-christelijke beginselen uit te komen. In welke mate zij daarmede overladen worden en hoezeer de profetie van den heer Schwartz reeds in vervulling gaat, dat uit de *Unie* nieuwe desunie zal voortkomen — men leze het volgende uit het *Tielsche Weekblad* en oordeele:

» Wij zullen er ons hartelijk over verheugen, indien het waar is, dat de » Protestantsche Unie" eenige stappen is gevorderd op den weg der verbroedering. Er blijven in onze oogen, echter nog groote struikelblokken bestaan, en daarvan is de voornaamste de » hoogmoed" van die, zoogenaamde. » vrome mannen." Er behoort die uitnemende mate toe van christelijke liefde die den waardigen Ds. PAPE zoo bijzonder kenmerkt, om het te verduren, dat een onverstandig ijveraar als die Mijnheer CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE de verklaring durft afleggen, sprekende van de Unie: » wij zijn wel broeders in ADAM, maar niet in Jesus Christus." De insolentie van die uitdrukking is zoo groot, dat men moet vooronderstellen dat zij het uitvloeisel is van een gekrenkt hersengestel. Nu, na de adressen die door hem aan de Synode zijn aangeboden, was er niet veel beters van dien man te wachten."

» Broeder ISAAC blijft steeds even strijdlustig. » Die wil vechten," » zoo als hij zegt," » *binnen en buiten de vesting.*" Wat heeft zoo'n man het christendom juist opgevat, en wat is hij doordrongen van het voorschrift van den Grooten Meester: » hebt elkanderen lief!" En naar zulk een strijdzuchtigen geestdrijver zitten beschaafde en wetenschappelijk ontwikkelde mannen met aandacht te luisteren, wanneer hij iets half joodsch en half christelijk, » abracadabra" verkondigt aan den volke, voor *vijf en twintig centjes* per persoon. Ja, men heeft ons verzekerd, dat fatsoenlijke vrouwen zich niet schamen naar de lezingen te gaan hooren van dien onverdraagzaamste onder de onverdraagzamen, die haar onthoudt wat voor de vrouw het hoogste moet zijn in hare godsdienstige overtuiging, de christelijke liefde; en, terwijl hij verdoemenis uitspreekt over andersdenkenden, haar hart vervult met haat, wrok en wrevel.

» Er wordt wel eens geklaagd over toenemende onverschilligheid voor het christendom, ook onder de hoogste klassen van de Maatschappij; maar mag zulks verwondering baren, wanneer mannen als de heeren CHANTEPIE en DA COSTA zich ook het regt aanmatigen over christendom mede te spreken?"

Uit de antwoorden der Regering nopens Hoofdstuk XI (*Koloniën*) der Staatsbegrooting voor 1857, blijkt, dat de door haar beoogde: » *maatschappelijke hervorming*," waaromtrent nog in deze zitting een wets ontwerp zal worden ingediend, geen ander doel heeft, *dan om aan den staat der slavernij een einde te maken*. De Regering wenscht dien maatregel intusschen niet te bestempelen met het

woord: »*vrijverklaring*," omdat een verkeerd begrip daarvan tot teleurstelling en verbittering onder hen zoude kunnen leiden en de droevigste gevolgen voor de kolonie na zich slepen. Bij de behandeling van dit onderwerp zullen, behalve het rapport der Staats-kommissie, de van den goeverneur van Suriname ontvangene inlichtingen en ook zijne bedenkingen, der Regering van groot nut zijn.

In deze antwoorden leest men o. a. nog het volgende: »De handhaving van het kon. besluit van 13 Jan. 1854 schijnt der Regering noodig toe, zoolang de ontvreemding van 's lands eigendom en de beschikking over zijne geheimen, in plaats van met verachting te worden bejegend, door eigenbelang en trouwloosheid nog gestadig worden benuttigd. Hoezeer het tegenwoordig hoofd van het dep. van Koloniën ook niet minder dan zijn voorganger genegen is de kennis van Indië te bevorderen en door openbaarheid den zin voor wetenschap en geschiedenis wenscht aan te kweeken, acht hij zich niettemin verpligt om die verordening met gestrengheid toe te passen, sedert eene voor weinige weken te 's Gravenhage aangekondigde boekverkooping hem in de gelegenheid gesteld heeft een honderdtal hoogst belangrijke en aan het archief der algemeene sekretarie van Nederl. Indië ontvreemde *originele* bescheiden weder magtig te worden. De tijdschriften voor indische taal-, land- en volkenkunde, zoo hier te lande als in Indië uitgegeven, toonen overigens duidelijk genoeg aan, dat van het boven aangehaalde besluit geene onderdrukking der wetenschap het doel noch het gevolg is."

Van de veroordeeling, door de arrondissements regtbank te Haarlem, van den timmerman J. van der Wijden Cz., aannemer van de, tijdens het Costerfeest, ingestorte tribunes, is door hem geappelleerd geworden bij het Provinciaal Geregtshof. Dezer dagen is die zaak alhier behandeld, en is het vonnis van de regtbank (zes weken gevangenisstraf, twee geldboeten à *f* 50 en de kosten) veranderd in eene cellulaire gevangenisstraf van acht dagen en de kosten. (*H.*)

Z. M. heeft W. H. Suringar vergunning verleend tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van komm. 2e kl. der orde van Albrecht den Beer, hem op voordragt van Z. H. den Hertog en van H. H. de Hertogin Medaregentes van Anhalt Bernburg, door Z. H. Leopold Frederik, oudst regeerenden Hertog van Anhalt, grootmeester dier orde, verleend; alsmede mr. T. J. A. Haersen eervol ontslagen als prok. bij het provgeregtsh. van en bij de arr. regtb. te Utrecht.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Vrijdag, 13 November.

In deze zitting zijn de beraadslagingen voortgezet over de konkluzie van het rapport der kommissie op de inlichtingen van regeringswege ingezonden op het adres van A. J. Geluk, betrekkelijk de toepassing der wet op de nationale militie. Daaraan hebben deelgenomen de heeren Thorbecke, van Nispen van Sevenaer, Schimmelpenninck van der Oij, Elout van Soeterwoude, de Kempenaer, [illegible] Bosscha en de minister van binnenlandsche Zaken. In den loop der overweging werden in de plaats der behandelde konkluzie twee andere voorgedragen.

De eene, van den heer Bosscha, die verlangde het verslag aldus te doen luiden: „De Kamer, acht gevende op het verschil van gevoelen, hetwelk bestaat omtrent sommige punten van het verslag in beraadslaging, zonder zich te vereenigen met het voorstel van hare kommissie, besluit een afschrift van dat verslag te zonden aan de heeren ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog, met verzoek den inhoud daarvan in ernstige overweging te willen nemen," welk voorstel met 46 tegen 15 stemmen verworpen werd.

Het tweede voorstel was van den heer Thorbecke, luidende: „De Kamer, van oordeel dat het in dienst stellen of houden van den adressant, ondanks de beslissing der Gedeputeerde Staten in hooger beroep, onbestaanbaar is met de wet, besluit tot mededeeling van dit verslag aan de heeren ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog;"

dat met 41 tegen 20 stemmen aangenomen werd, ten gevolge van welke aanneming de door de Kommissie van onderzoek voorgestelde konkluzie verviel.

De Kamer heeft daarna behandeld:

1°. De konklusie van het Verslag van het beheer en den staat der oost-indische bezittingen over 1855, luidende om van het rapport een afschrift aan den minister van Koloniën te zenden; [illegible] over den inhoud van het rapport, voerden het woord: de heeren van Hoëvell, Rochussen, Baud, Sloet tot Oldhuis, van der Linden en de minister van Koloniën; waarna de konkluzie zonder hoofdelijke stemming werd goedgekeurd;

2°. de konkluzie van het verslag der Kommissie tot onderzoek der overeenkomsten gesloten met Groot-Brittanje, Denemarken, Oostenrijk, Hannover, Saksen, Pruissen en Sardinië, tot regeling der voorwaarden, waarop de konzulaire agenten in de overzeesche bezittingen zullen worden toegelaten, strekkende om een afschrift daarvan aan den Minister van Buitenlandsche zaken te zenden; welke zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd werd.

De Kommissie van Rapporteurs voor het wets-ontwerp tot vaststelling der begrooting voor de Algemeene Landsdrukkerij heeft [illegible] uitgebragt. De dag der beraadslaging zal nader vastgesteld worden.

Aan het einde der zitting heeft de kommissie voor de verzoekschriften eenige verslagen uitgebragt, met welker konkluzie de Vergadering zich achtereenvolgens vereenigd heeft.

's GRAVENHAGE, 14 Nov. H. M. de Koningin-moeder heeft gisteren receptie verleend aan de dames en heeren, behoorende tot de koninklijke hofhouding, benevens aan het militair Huis des Konings.

SCHEVENINGEN, 14 Nov. Ten gevolge van den storm, die sedert drie dagen uit het noord-noord westen heeft gewoed, zijn niet minder dan vijf en twintig haringschuiten, welke eerst kort geleden waren afgevaren, verpligt geweest de visscherij te verlaten; de meeste zijn met verlies van hunne vleten en enkelen ook met schade aan de vaartuigen, sinds gisteren alhier teruggekeerd.

LEIDEN, 10 Nov. Heden ontving onze stad een bezoek van den minister van Binnenlandsche Zaken en van Koloniën, vergezeld van eenige hoofdambtenaren bij de departementen van Marine en van Oorlog, ten einde in oogenschouw te nemen de alhier gevestigde koninklijke nederlandsche grofsmederij, maar vooral een door die belangrijkste instelling van inlandsche nijverheid op kleine schaal vervaardigd model, dat op last der hooge Regering is in gereedheid gebragt en tot in de geringste bijzonderheden de inrigting en werking van deze fabriek aantoont, — met het doel, om als geschenk op nieuw den Keizer van Japan te worden aangeboden. Nadat de ministers door HH. kommissarissen der grofsmederij aan het établissement waren ontvangen en rondgeleid, hebben zij zich naar de woning van den direkteur begeven, alwaar zij het genoemde model met de meeste belangstelling hebben bezigtigd en magtiging verleend, om het in te pakken, ten einde met een van Zijner Majesteits schepen, waarvan de kommandant tegenwoordig was, naar Japan te worden overgebragt. Zij hebben vervolgens hunne opwachting gemaakt bij Z. K. H. den prins van Oranje en na gebruik gemaakt te hebben van een déjeuner dinatoir, hun door den heer wethouder Bucaille, president-kommissaris der grofsmederij aangeboden, zijn zij met den spoortrein van 6 ure naar 's Gravenhage vertrokken. (*N. R. Ct.*)

OUD-BEYERLAND, 13 Nov. De veemarkt alhier was wederom druk bezocht, ondanks het minder gunstige weder. Men telde 752 stuks vee. De handel werd op het laast van de markt levendiger en werd toen veel vee verkocht, echter tot vrij hooge prijzen en laat het zich aanzien, dat de volgende markt niet minder zal zijn. (*H.*)

WORMERVEER, 12 Nov. Aan de markt waren heden aangevoerd 24 stapels kaas. De prijzen liepen tot *f* 29½ voor kleine en *f* 31¼ voor middelbare, per 50 Ned. ℔.

Gisteren te Purmerend: aanvoer 121 stapels; prijs *f* 29½ voor kleine en *f* 31¼ voor middelbare, per 50 Ned. ℔, met stugge markt.

BLOKZYL, 12 Nov. De botermarkt was heden niet williger, de aanvoer was niet ruim en de prijs flaauwer, zoodat besteed werd per Ned. ℔ *f* 1.12 à *f* 1.14; per ⅛ vat *f* 22.50 à *f* 22.75; per ¼ vat *f* 45 à *f* 46.

NIJMEGEN, 12 Nov. Naar men verneemt, zou het stedelijke bestuur ernst bedacht zijn op maatregelen, te nemen tegen de thans zoo toegenomen verzakking aan eenige huizen [illegible] op morgen hebben uitgenoodigd, ten einde hun te raadplegen over de oorzaken dier verzakking en de middelen, welke aangewend zouden kunnen worden om ze te stuiten. De vreeger gedane opgravingen aan de stads-vischmarkt, om die oorzaken op te sporen, hebben geen resultaat opgeleverd. (*Nijm. Cour.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 Nov. Het groote feit van den dag is de herstelling der goede verstandhouding tusschen Engeland en Frankrijk, waarvan de bevestiging ons over het kanaal is geworden door de artikelen van de *Times* en *Morning-Post*, welker inhoud, door een telegrafische depêche medegedeeld, deed zien, hoe beide bladen als een feit de toenadering der beide mogendheden vermelden; doch niet zonder, wat den *Times* aangaat, ter zijde een schimpscheut op Rusland af te schieten, van welke mogendheid men, naar het schijnt Frankrijk wil los maken.

Nu blijft de vraag echter bestaan, op welke voorwaarden en over welke punten Engeland en Frankrijk het met elkander eens geworden zijn. Zullen beide van Rusland eisschen dat deze Staat in de quaestie van Bolgrad toegeve? Heeft Engeland er in toegestemd om die moeijelijkheid aan de beslissing van het kongres te onderwerpen, en zullen de konferentiën spoedig na langen tijd of nimmer plaats hebben? Het blijft alles in het duister.

Eén zaak intusschen is zeker! Deze, dat de oostenrijksche troepen in de vorstendommen, en de engelsche schepen in de Zwarte Zee zullen blijven. Het nieuwe turksche kabinet schijnt opzettelijk aan het bewind te zijn gebragt, om daartoe de toestemming der Porte te verleenen, en ondanks de vroegere Nota van Frankrijk aan Oostenrijk, over de bezetting, en de artikelen in den *Constitutionnel*, de *Pays* en de *Patrie*, die er zich hevig tegen hebben uitgelaten, schijnt de regering des Keizers er toch in te zullen berusten.

— Generaal Dufour, door den zwitserschen bondsraad met een zending bij Keizer Napoleon belast, is te Parijs aangekomen. Uithoofde van zijn oude vriendschapsbetrekking met den Keizer, logeert de generaal, als hij hier komt, altijd op de Tuileriën of op het kasteel van St. Cloud. Ditmaal echter duldt zijn officiëel karakter niet om van dit voorregt gebruik te maken.

— Over Marseille zijn berigten uit het Oosten ontvangen. Herat was door uithongering in handen der Perzen gevallen, en volgens de wreede oostersche gebruiken hebben zij den bevelhebber der stad en zijn gezin om het leven gebragt. Het leger der Perzen was op honderd duizend man gebragt. Latere tijdingen melden, dat de Afghanen de Perzen weder uit de stad verjaagd hebben.

— Men meldt uit Florence, dat de pogingen van den H. Stoel om met den Groothertog van Toskane een konkordaat gelijk aan het oostenrijksche te sluiten, weldra met goeden uitslag zullen bekroond worden. De leopoldijnsche wetten zouden, in dat geval door andere worden vervangen. Men denkt dat deze wijziging der landswetten het ontslag van den raadprezident, Baldasseroni, ten gevolge hebben zal. Als zijn opvolger noemt men den prins Orsini.

— Uit Sardinië wordt geschreven, dat de Regering den kursus van konstitutionneel staatsregt, door professor Melegari gegeven, geschorst heeft.

De *Armonia* zegt, dat zij den loop der regterlijke vervolging, haar door Melegari beteekend, met gerustheid afwacht. Zij hoopt toegelaten te worden, tot het leveren van bewijzen, en belooft, in dat geval, belangrijke mededeelingen niet alleen over Melegari, maar ook over andere personen. Men herinnert zich, dat de *Italia e popolo* niet alleen Gallengos en Melegaris, maar ook *andere* personen aangewezen heeft, ja zelfs verklaard, dat er onder de ministers Gallengos en Melegaris waren. Misschien zal dit raadsel in het proces der *Armonia* tot klaarheid komen.

— Men verhaalt de volgende aardigheid van de napelsche policie. Om den indruk der proklamatiën van de heete vrijheids-vrienden, die nu en dan in Kalabrië worden ingesmokkeld, te verlammen heeft men, namens Mazzini, het volgende manifest onder de smalle gemeente verspreid:

»Brave landlieden, men wil u plukken, dat is duidelijk. Staat dus op als één man, en sneeft voor de vrijheid! Hij die niet weet te sterven, is niet waard te leven!

»Zoodra uwe onderdrukkers niet meer zijn, zullen wij hunne plaats innemen, en onderdrukken wij u, staat dan wederom op, en sneeft nogmaals om den grond des vaderlands schoon te vegen!

»Als anderen u vervolgens mogten tyrannizeeren, staat immer op; laat u nogmaals dooden, en gaat daarmeê voort. Zietdaar hoe eene groote natie er in slaagt de heilige vrijheid te verwinnen!

»Maar [illegible] automaat, aristokraat, demokraat of bureaukraat?

»Wat zouden wij er bij winnen ons te laten dooden? Brave landlieden, gij blijft niet bij de zaak. Gaat uw gang; men moet zijne vijanden niet tellen, dan wanneer zij geveld zijn! Daarna zult gij een merkwaardige verandering in het goevernement en de instellingen zien; geen belastingen meer, mijne vrienden, ge zult niets anders meer dan eenvoudige bijdragen betalen; geen gendarmes meer, die u in de gevangenis zetten; er zullen niets anders dan marechaussees zijn, om de revolutionnairen en zamenzweerders te vatten!

»Het afschuwelijk hoofdgeld zal door aangename accijnsen vervangen worden, en de burgerwacht door de nationale garde; geen policie meer, geene paspoorten; niets anders dan stadswachten en veiligheidskaarten; kortom niets meer van hetgeen u hindert zal overblijven: alles zal gekorrigeerd, herzien en aanzienlijk vermeerderd worden!

»Brave landlieden, men wil u plukken, maar maakt geen zamenzweringen; houdt u aan de wet en staat op als één man; de opstand is een der heiligste pligten!

»Ik heb de eer, u met de meeste hoogachting te groeten

»MAZZINI."

»*Londen*, Belgrave-Square, N°. 100 T."

— Een brief uit Canton, in China, meldt den marteldood van drie christenen, pater Chapdelaine, een franschman in 1814 te La Rochelle geboren; Laurentius Pe-Moe, een onlangs tot het Christendom bekeerde Chinees, en Agnes, een jonge chinesche weduwe, welke christin geboren, vrouwen [illegible] in de waarheden van het geloof onderrigt gaf. De standvastigheid en de bovennatuurlijke moed, waarmede deze drie veroordeelden de pijnigingen en de wreede doodstraf hebben ondergaan, wekt de herinnering op aan de martelaren uit de eerste eeuwen der Kerk.

Laurentius Pe-Moe werd het eerst voor den regterstoel van den mandarijn te Guang-Si gesleept. Deze ambtenaar verweet hem de leer van vader Ma (chineesche naam van Pater Chapdelaine) te volgen, die, in zijne oogen, tooverij was, welke de menschen leerde vliegen als vogels,

en den diefstal als geoorloofd beschouwde. Hij eischte dat hij zijn geloof zou afzweren, en op diens herhaalde weigering werd hij onthoofd.

Aan pater Chandelaine en aan Agnes werd een nog wreeder lot bereid. Den eersten sloeg men eerst met de harde zool van een schoen zoo hevig op het gelaat, dat zijn kaken verbrijzeld werden en zijn tanden uit de mond vielen. Vervolgens ontving hij honderd rottingslagen op den rug, die zijn ligchaam met bloed overstroomden. Toen zijn standvastigheid ook daardoor niet aan het wankelen gebragt werd, sloot men hem in een ijzeren kooi op, zoodanig vervaardigd, dat de voeten van het slagtoffer slechts met de teenen den grond raken, terwijl om de hals een naauwsluitende ring wordt bevestigd. Op die wijze ondergaat de martelaar al de pijnen eener worging, terwijl hij evenwel lucht genoeg kan inademen om eenige dagen in het leven te blijven.

Aan Agnes deed men in een andere kooi dezelfde straf ondergaan. De beide kooijen werden naast elkander opgehangen en de martelaars op die wijze aan den hoon en de uitjouwing van het dweepzuchtige volk prijs gegeven. Pater Chapdelaine en Agnes konden elkander door het wringen van den ijzeren band die hun hals omsloot, niet toespreken, maar dat zij in elkanders nabijheid leden en beide weldra de kroon van hun heldenmoedige trouw ontvangen zouden, vervulde hen met troost. Pater Chapdelaine stierf den zesden dag; de zwakke vrouw was reeds twee dagen vroeger door de foltering, den honger en den dorst bezweken.

ENGELAND.

LONDEN, 13 November. De *Globe* schrijft het herstel der goede verstandhouding tusschen Engeland en Frankrijk toe aan den invloed en de pogingen van den heer de Persigny, fransch gezant alhier.

— De Bank van Engeland heeft zich genoodzaakt gezien om het minimum van het diskonto weder één per cent te verhoogen en op zeven ten honderd te stellen.

— De heer Bright is eergisteren naar het vasteland vertrokken en zal den winter, naar men zegt, in Italië doorbrengen.

— Het is bekend dat de Chinezen, zelfs zij die naar elders verhuisd zijn, ten hoogste gehecht blijven aan hun vaderland en, onder anderen, de uiterste zorg dragen dat zij na hunnen dood in hun land begraven worden. Zoo meldt men, dat in Mei van dit jaar een clipperschip de lijken van 300 Chinezen, die in Californie overleden waren, naar China terug voerde; de transportkosten beliepen omstreeks 100 dollars per lijk. Een dagblad van Californie van 28 Mei maakte dienaangaande de volgende bittere, maar treffende aanmerking: »Wij bezitten een zonderling monopolie, wij voeren namelijk levende Chinezen als rowe stof in, welke vervolgens tot doode Chinezen verwerkt en aldus uitgevoerd worden.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 14 Nov. De *Wiener Zeitung* zegt, dat de aartshertog Maximiliaan, de broeder des Keizers (24 jaren oud), in Julij in den echt zal treden met de 16jarige prinses Charlotte van België.

— De *Wiener-Zeitung* bevat de namen der door den Keizer benoemde leden van de centrale raden in Lombardije en Venetië. In ieder der negen lombardijsche provinciën heeft de Keizer drie vertegenwoordigers benoemd, een uit de adellijke, een uit de niet-adellijke grondeigenaars, en een derde, voor de hoofdplaats der provincie, uit de ambtenaren. Handel, scheepvaart, nijverheid, schijnt de oostenrijksche Regering niet belangrijk genoeg te achten, om er vertegenwoordigers voor te benoemen. Dezelfde aanstellingen hebben in de venetiaansche provinciën plaats gehad. De meeste der vertegenwoordigers behooren tot de oude patricische geslachten.

BERLIJN, 14 Nov. De landdag der monarchie is tegen den 29sten bijeengeroepen; hij zal waarschijnlijk door den Koning in persoon geopend worden.

— Volgens de *Bresl. Ztg.* heeft de minister van Binnenl. Zaken de noodzakelijkheid doen uitkomen, om het opvoeren van zoodanige tooneel-stukken van franschen oorsprong te verbieden, welke, zich in de sfeer eener diep gezonkene klasse der maatschappij bewegende, zoo door den aard als door de behandeling van het onderwerp, slechts strekken om het zedelijk gevoel der toeschouwers te verstompen en op een dwaalspoor te brengen.

— Uit St.-Petersburg schrijft men aan de Frankforter *Post-Zeitung*: »Ook in dit jaar werd de gedenkdag van den aftogt des franschen legers uit Moskou aldaar feestelijk, en men zou bijkans zeggen, met nog meer warmte, dan in vroegere jaren, gevierd. De moskausche dagbladen althans bekreunen zich niet in het minst aan de tegenwoordig meer vriendschappelijke betrekkingen met Frankrijk, maar beschrijven de feestviering op eene voor den franschen krijgsroem alles behalve verschoonende wijze.

— Uit Napels wordt aan de *Frankfurter-Zeitung* geschreven dat de Koning den 20 Oktober een ministerraad heeft voorgezeten, waarna de kolonel Guerra terstond naar Rome is vertrokken met eene zending aan den Paus.

BELGIE.

BRUSSEL, 13. De Kamer der afgevaardigden is heden overgegaan tot de benoeming van haren prezident. De heer Delehsaye, de kandidaat der regterzijde, is als zoodanig herkozen met 50 stemmen tegen 43, die aan den heer Delfosse, den kandidaat der liberale partij ten deel vielen.

— Het getal inschrijvingen in de maand Oktober aan de katholieke hoogeschool te Leuven bedraagt 620. Met 1° November waren er dus 80 studenten meer, dan op hetzelfde tijdstip van het vorige jaar.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 15 November.

ONDERTROUWD (13 Nov.): G. F. Bing met M. A. Kok.

GETROUWD (13 Nov.): H. van Coeverden met E. M. J. van Daalen. - L. F. T. H. J. baron van Lamsweerde met A. E. F. D. Staudt. - J. G. Pühringer met J. B. Hafft. - S. Huber, wed. met H. D. Scheepers.

BEVALLEN (11 Nov.): J. Erdmansdorffer, geb. Brunjes, dooden Z. — (12 Nov.): A. de Bruyn, geb. Bange, Z. — (13 Nov.): M. H. Berkhout, geb. Rodenberg, D. - G. Steyling, geb. van Meer, Z.

OVERLEDEN (14 Nov.): M. Wafelbakker, 6 w.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55	Livorno	2/m.	*f* 39
»	zigt	» 55 $\frac{9}{16}$	Napels	»	» 83
Bordeaux	2/m.	» 54⅗	Petersburg	»	» 1.84½
»	zigt	» 55	Weenen	6/w.	» 32⅞
Madrid	3/m.	» 234	Augsburg	»	» 35 $\frac{5}{16}$
Cadix	»	» 234	Frankfort	»	» 98¾
Seville	»	» 233	Hamburg	2/m.	» 35
Bilbao	»	» 233	»	zigt	» 35⅜
Lissabon	»	» 40½	Londen	2/m.	» 11,52½
Porto	»	» 40	»	zigt	» 11,67½
Genua	2/m.	» 45	Rotterdam		⅛

Londen 3/m. *f* 11.47½.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

	pCt.	13 NOV.	4½ u. gebl.	14 NOV.	4½ u. geb.
Nederl., Werkel. Schuld à 2½ pCt.		62⅞	62⅝	62 $\frac{11}{16}$	62⅝
Dito Dito	3	74⅜	74 $\frac{11}{16}$		
Dito Dito	4	93⅞	93 $\frac{15}{16}$	93 $\frac{15}{16}$	93¾
O. I. Leening 1844	4				
Amortisatie	3½		99⅝		
Handel-Maatschappij	4½		129		
Aand. Arnh. Spoorweg	4½	99⅞			
Dito Hollandsche dito					
Obligatiën	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
Aand. Ned. Bank.					
België, Certifikaten	2½				
Dito *Rothschild*	2½	51	50⅞		
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	22½	22 $\frac{7}{16}$	22⅝	22¼
Nieuwe	3	40⅝	40½		
Binnenlandsche	3	36 $\frac{3}{16}$	36	36⅛	36⅛
Cert. Coup. Sp. Com.		5⅝	5 $\frac{1}{16}$	5 $\frac{5}{16}$	
Amortisable Schuld		6 $\frac{1}{16}$			
Portugal, te Londen	3	43⅝	43¼	43 $\frac{7}{16}$	43 $\frac{3}{16}$
Dito Uitgestelde					
Rusl., bij *Hope en C°*	5	102½	102½	102⅝	
Dito A° 1828 en 1829	5	101¾	101¼	101⅛	
Negot. 1831 en 1833	5	92½	92		
Nieuwe Engelsche	4½	92	92		
Negot. 1840	4	83⅜	83⅛		
Dito *Stieglitz*	4	83¼	83		
Dito Nieuwe	4				
Certifikaten te Hamburg	5				
Inschrijv. in 't Grootboek	6				
Dito Certifikaten	6	62½			
Polen, Obligatiën	4	76½			
Aandeelen 1835		152			
Oostenrijk, Metalliek	5	72⅝	72⅝	72 $\frac{15}{16}$	72 $\frac{5}{16}$
Dito Nationale	5	73 $\frac{15}{16}$	73⅞	73 $\frac{11}{16}$	
Dito 1847	2½	37⅝	37⅜	37⅜	
Dito 1851 en 1852	2½	37⅜	37⅜	37⅜	
Dito Nieuwe	5	81⅞	81⅝	81⅝	
Dito 1854	5	81⅝	81¼	81¼	
Weener Bank	5				
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 250		*f*			
Nieuwe dito 1854		305	303	304	
Pruiss. Aand. 1854	3½				
Amerika, Bank-Aktiën Cert.					
Dito Orig.					
Napels, Cert. bij *L.* en *B.*	5				
Sardinië, te Londen	5				
Denemarken, dito	5				
Louisiana, te Londen	5	98½			
Brazilië	5	97½			
Dito 1843	5	96½			
Mexiko, te Londen à £ 100	3	20 $\frac{7}{16}$	20 $\frac{1}{16}$	20⅜	20⅛
Dito Onbepaalde	3	20 $\frac{5}{16}$	20 $\frac{1}{16}$	20¼	20⅛
Peru	4½				
Grenada, dito à £ 100	3	20⅝	20¾	20½	
Dito Uitgestelde					
Ecuador			14 $\frac{5}{16}$		
Venezuela, te Londen	4½	33 $\frac{1}{16}$	33⅜	33¼	
Dito Uitgestelde	1¼		14	14½	
Grieken, Bl. à £ 100	5	3½			

N. 5 pc. Stieglitz 94½, ⅞; O. 93 $\frac{1}{16}$, ⅛; Prost 51½, 53; B. Sp. 31½; Gren. onb. 20⅝, ½; Ecuador onb. 13 $\frac{15}{16}$, ⅞; Venezuela onb. 33⅜, ¼.

De markt verkeerde over het algemeen in eene flaauwe stemming.

Koers van het Geld: Beleening 5 pCt., Prolongatie 5 pCt., Diskonto 5 pCt.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 14 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 54½; Obligatiën 3 pc. 71½; id. 4½ pc. 96¾; Spanje 1—3 pc. 22½; Binnenl. 3 pc. 36½; Romeinen 5 pc. 83½; Oostenrijk Met. 5 pc. 75¼; id. Nat. 5 pc. 77½.

PARIJS, 14 Nov. Fransche 4½ pc. 90.50; 3 pc. 66.55; 3 pc. Spanje 37¼; id. 1¼ pc. 22⅞; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 86.

MADRID, 10 Nov. 3 pc. Schuld 40.00; id. 1 pc. 24.50.

LONDEN, 14 Nov. Cons. 92⅞; Spanje buit. 3 pc. 41; id. 1¼ pc. 23; Rusl 5 pc. 106; id. 4½ pc. 95; Holl. 4 pc. 96; id. 2½ pc. 64¾; Sard. 5 pc. 89; Bras. 101; Peru 4½ pc. 76; Gren. uitg. 7; id. werk. 22½; Mexiko 3 pc. 21½; Portugal 4 pc. 45; Ecuador 14½; Venezuela 35; Wissel op Amst. 11.17½; Hamburg 13.7¼.

WEENEN, 14 Nov. Met. 5 pc. 81; id. 4½ pc. 70; Bank-Aktiën 1032; Credit Anst. 310; Wissel op Londen 10.28; Amst. —; Parijs —; Goud —; Zilver 8¼.

BERLIJN, 13 Nov. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 5 pc. Rusland 105½; id. 4½ pc. —; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 17⅝; Amst. kort 150; Hamb 142¼; Petersburg 106¼.

BERLIJN, 14 Nov. 3½ pc. Pr. Staatschuld —; 4½ pc. Rusland —; id. 5 pc. 105½.

HAMBURG, 14 Nov. Spanje 1¼ pc. 34; id. 3 pc. 21¼; Rusl. 5 pc. 100; 4½ pc. 89½; 3 pc. Mexikanen 10¾; Noord-Duits. bank 98¼; Wissel op Londen 3/m. 13.15¼; id. kort 13.3; Amst. 36.20.

FRANKFORT, 14 Nov. 5 pc. Met. 75⅞; 1¼ pc. Spanje binnenl. 22 $\frac{9}{16}$; id. 3 pc. 36¼; Wissel op Londen 3/m. —; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 15 November.

Overzigt der Week.

KOFFIJ goed gesoutineerd en goed ord. op 33 c. te noteren; de omzet blijft beperkt.

SUIKER vast, doch stil, in afwachting der N. H. M. Veilingen. De eenige afdoening bestond uit 177 vn. Nickerie in Veiling a *f* 28¾ a *f* 34½. Voor *Geraffineerd* d° bestaat goede vraag en biedt men *f* 44 en *f* 43 voor de A S B N° 2 en 3 en *f* 42½ voor W en Z.

THEE in een doen zonder transactiën van eenig belang.

RIJST voortdurend zonder kooplust en kwam ons in ongepeld geene afdoening ter oore. Voor Necransee gepeld is wat meer lust a *f* 8¼ a *f* 8. Voor gepeld Rangoon niet hooger dan *f* 7½ te maken.

SPECERIJEN en FRUIT mede onveranderd. Tegen 19 Nov. zijn in Veiling geannonceerd 258 vn. Sultana *Rozijn*, benevens 38 lust. *Noten* en 2 kn. *Foelie*. Voor Nieuwe Zantsche *Krenten* wordt *f* 40 a *f* 45 gevraagd.

TABAK hooger gehouden, hetgeen meerdere ontzettingen in Maryland, waarvan ca. 90 vn. verkocht werden, heeft tegengehouden. Men houdt zich thans gespannen op de belangrijke Veilingen van aanst. Dingsdag, waarbij weder gevoegd zijn 400 rollen Oude Varinas, behalve 988 pak Java T R ex *Mina* en 449 pak d°. ex *Cesar*.

HONIG. Bij gebrek aan voorraad blijft Havana vast op *f* 26 a 27.

WAS. Geele inl. a *f* 89 te plaatsen, doch op *f* 91 a *f* 92 gehouden.

VERFWAREN en INDIGO. 20 kn. Java zijn tot vorige prijzen verkocht. Weder zijn diverse partikuliere partijen ter markt. *Cochenille* onveranderd, niets in gepasseerd. *Verfhouten*, 40 ton St Domingo Camp. tot *f* 3¾ R C verkocht, blijft zoo te koop. *Quercitron* niets in gepasseerd. *Harst.* 250 vs. bruine a *f* 3¼ R C verkocht, zeilend zijn nog 700 vs. alzoo te koop. *Divi Divi* 1° met *f* 7½ betaald en tot dien prijs te bekomen. *Meekrap* op dien zelfden prijs gehouden, blijvende goede courante soorten steeds gevraagd.

HUIDEN zeer gezocht en gingen van Javr-koe 500 H. ex *Diana* tot vaste prijzen af. W. I. blijven ook veel kooplust vinden, doch in geene dezer soorten is veel keus of voorraad. Per *Jupiter* zijn van Java weder geëxporteerd 1700 koe en 1628 buffel, welke Donderdag ter markt verwacht worden.

STERKE DRANKEN. *Genever* vast. Amst. Proef *f* 28½. *Arak* mede op prijs gehouden.

GRAANMARKT.

Tarwe en Rogge in een doch met geringen handel. Verkocht van Tarwe: 128 @ Poolsche *f* 478; 127 @ dito *f* 453; 129 @ dito *f* 455; 126 @ Lubecker *f* 440; 128 Geldersche *f* 390.

Verkocht van Rogge: 123 @ Pommer *f* 253; 121 @ n. Inl. *f* 260; 119/2 @ dito *f* 262; 118 @ dito *f* 236; 119 @ Archangel *f* 239.

Garst, Haver en Boekweit zonder handel.

Koolzaad In veiling Holsteinsch 343 ko. d°. Zomerzaad 353. *Raapolie* op 6/w. *f* 53½; Vliegend *f* 52; 1° Dec. *f* 52, 1°; Mei ek. *f* 47½. *Lijnolie* op 6/w. *f* 45½; Vliegend *f* 44; Dec. *f* 44½; Maart, April en Mei ek. *f* 38. *Hennepolie* op 6/w. *f* 53¼. *Raapkoeken* per 1040 st. *f* 105. *Lijnkoeken* per 104 st. *f* 9; 14.

MIDDELBURG, 6 Nov. Tarwe. Puike Zeeuwsche *f* 12.25, mindere *f* 11 a 10.75, puike jarige Walchersche *f* 15,25, Puike Nieuwe *f* 12, gewone *f* 11,75 a 11,50, mindere en geringe *f* 11,25 a 10.75. — Puike Bak-Rogge *f* 8. — Gerst. Winter *f* 6.25, mindere *f* 6, puike Zomer *f* 6, iets mindere *f* 5.90 a *f* 5.95 de Mud. — Nieuwe Walchersche Witteboonen begin Beurs *f* 10 later *f* 6.75 a 9,59 betaald. puike jarige zijn enkeld aan *f* 9,50 a 9 genomen. Dito Bruineboonen *f* 11 a *f* 11,25. Walchersche Paardeboonen vonden aan *f* 7 a 7,25 gaarne koopers. Walchersche Groene Erwten *f* 8 a 8,25, groote *f* 9,25 a 9,75 per mud. — Boekweit, puike Bergen-op-Zoomsche *f* 7,50 de Mud, Zeeuwsche Paardeboonen *f* 6.90. — Koolzaad. Winter bijna zonder koopers, enkeld is daarvoor *f* 16 betaald. — Raap-Olie *f* 56, Patent-Olie *f* 58; Lijn-Olie *f* 34,50 per Vat. Harde Lijn-koeken *f* 14,50 per 104 stuks.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 13 Nov. Nink Blok, 's Gravenhage, Akyab.
St. HELENA, 9 Okt. Rap, Ardjoeno, Batavia n. Amst.

UITGEZEILD:

TEXEL, 13 Nov. Zeegers, Catharina, Porto.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 15 Nov., in lading naar:

Keulen.	J. P. Schlaegel, Agrippina.
	Th. Kamps, Cöln N°. 11.
Mannheim.	Santheuvel, de Rhijn.
Urdingen en Ruhrort.	B. J. Timmerman, Weldadigheid.
Duisburg.	F. In de Kamp, Mercuur.
Dusseldorp en Neuss.	W. J. F. Wilson, Niederrein N°. 11.
Maintz.	W. Huppert, Maintz N°. 7
Ruhrort.	J. van Beek, Vrouw Willemine.
Wesel.	F. Beijer, Wilhelmina.
Frankfort.	G. H. Helf, Anna Catharina.
Rijnhoogte	ARNHEM, 14 Nov. 7 p. 6 duim.
	KEULEN, 14 „ 5 vt. 1 „

Advertentiën.

(2701) Na een langdurig lijden, met voorbeeldig ge duld gedragen te hebben, ontsliep heden, in den ouderdom van 21 jaren en 8 dagen, onze geliefde Tweede Zoon, JOANNES ADOLF, voorzien van de Genademiddelen der H. Kerk.

'S GRAVENHAGE, 14 November 1856. — G. I. IESERIEF. M. IESERIEF, geb. VAN DEN VOORN.

BORST, **Apotheker** te *'s Hage*, verlangt tegen Februarij aanstaande, een allezints geschikt **WINKELBEDIENDE.** Brieven *franco.* (2684)

Fabriek van Gouden, Zilveren en Zijden Borduurwerken

EN

Magazijn van Zilveren Kerksieraden.

In ons Magazijn vindt men steeds voorhanden: Een groot assortiment **Miskleederen**, in alle prijzen en kleuren, waarbij in fijn goud geborduurde, van *f* 130 tot *f* 400. Ook zijn wij ruim gesorteerd in *Zilveren Kelken, Ciboriums, Wierookvaten, Ampullen, Bediendoosjes, Crucifixen,* etc. en bezorgen zeer spoedig de schoonste Gothische en andere *Venerabels.* Oude *Borduurwerken*, zoowel zijden als gouden, worden bij ons als nieuw hersteld en op andere stoffen overgebragt, voordeeliger en zeker zoo goed, of beter als in België. Wij hebben verder alles wat tot het vak van kerksieraden behoort en onze prijzen zijn zeer billijk. Gemaakte stukken en teekeningen worden op verlangen ter bezigtiging gezonden.

PAULUS SUTORIUS & C°.

AMSTERDAM, Singel, № 365. (2668)

De zalf en Pillen van Holleway zijn een uitmuntend middel voor *huidziekten.* J....... Z......., te *Rotterdam*, leed, sedert vijf jaren sterk aan huidziekten zoodat zijn aangezigt, hals, armen en handen steeds met eene soort van uitslag gelijk pokken bedekt waren. Hij riep den geneeskundigen raad in van onderscheidene bekwame mannen, welke hem verklaarden dat hij eene zware ziekten te wachten had hetwelk hem steeds zeer verontrustte. Toen begon hij de pillen van Holloway te gebruiken en de lijdende deelen met de zalf te bestrijken, waardoor in twee weken tijds de huiduitslag verdween en zijn gestel aanmerkelijk verbeterde. Door dit middel worden de hardnekkigste wonden en zweeren genezen, al hadden zij reeds twintig jaar bestaan.

Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij R. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST, depôthouder te *Utrecht*, G. VERHAART, depôthouder te *Prinsland* en bij J. STRAATMAN, hoofd-depôthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.* (2592)

JAN BLANDHOF, bij Almelo, was door het rheumatiek zoo mager en uitgeteerd als een lijk en onbekwaam tot eenig werk; hij is binnen 14 dagen door een Goldberger's Ketting genezen.

De Heer F. VOERMAN, Onderwijzer te Rustenburg bij Alkmaar, is door een Goldberger's Ketting van eene rheumatische aandoening in het hoofd genezen.

Mejufvrouw PAULINE BERCHT, Dochter van den Burgemeester te Beelitz in Brandenburg, is door een G's Ketting spoedig en voor goed van tandpijn genezen.

Mevrouw J. J. THIEL, te Pruissisch Holland, van hardhoorigheid.

De Heer OPPERMAN, Waterbouwkundige te Brienen bij Cleve, van hals- en klierziekte en heeschheid.

Alle rheumatische ziekten, verlammingen, gewrichtspijn, hoofdpijn, oorpijn, kiespijn, maagpijn, krampkolijk, kramp in de borst en in de kuiten, knobbeljicht, verstijving in de leden, lendenpijn aangezigtspijn, zenuwziekten, worden zeker en spoedig door **GOLDBERGER'S KETTINGEN** genezen.

Zij kosten *f* 1.80 — 2.70 — 3.60 — 5.40 — **OOR-MAGNETEN** *f* 1.80 het paar.

VERKOOPHUIS en de bekende **DEPOTS.** (2703)

Men vraagt

tegen Nieuw-Jaar of half December, voor eene **R. K. Kostschool**, een **R. K. SECONDANT**, boven de 20 jaren, in staat om het *Fransch* en *Cijferen* grondig te onderwijzen. — Men wende zich tot 1°. December, *franco* onder de Letters L. O., aan de Boekhandelaars BROESE & COMP. (2705)

SIROP LAROSE.

Deze Siroop is goedgekeurd door de Akademie van geneeskunde en de Arzenijmengkundige School te Parijs.

Het Blijkt uit proefnemingen, gedaan onder alle luchtstreken, dat de **Sirop Laroze**, zamengesteld uit bittere, zenuw sterkende bast van verschillende soort voortdurend de beste rezultaten heeft geleverd in zenuwziekten, als waarin dit middel steeds wordt aangewend. Zoowel geneesheeren als zieken hebben immer de rezultaten waargenomen in de verzwakking der maag en ingewanden, waarvan de siroop de funktiën herstelt, de spijsvertering bevordert, de diarrhaea, tijdelijke of chronische onderbuikskwalen en bedorven maag geneest; ze voorkomt verval van krachten, tering en bevordert de herstelling der zieken. Deze in de geneeskundige wereld behaalde voordeelen hebben de hebzucht der namakers gewekt, die onder mijn naam en handteekening hun ellendigmengsel verkoopen. Ten einde aan dien schandelijken handel een einde te maken, heb ik de merken mijner fabrikaten veranderd. Elke flesch mijner Siroop is gewikkeld in een rood gewaterde reep papier, waarop aan de eene zijde de naam van J. P. LAROZE en aan de andere zijde, in groote kapitalen, deze drie letters J. P. L. gedrukt staan, benevens het stempel van het fransche gouvernement, dat er niet aan mag ontbreken.

De Siroop is verkrijgbaar te Parijs bij J. P. LAROZE, Apotheker, straat Neuve-des-Petits-Champs, 26.

Depôts in Holland: te *Amsterdam*, bij H. H. ULOTH. Zeedijk, 183; te *Rotterdam*, bij VAN SANTEN KOLFF, te *'s Hage*, bij J. M. RENESSE; te *Haarlem*, bij KEUNEN en SCHREUDER; te *Middelburg*, bij VAN DE KAMER; te *Amersfoort*, W. COOLHAAS; te *Utrecht*, bij GROOTENVOORT; te *Groningen*, bij KUILENBURG; te *Deventer*, bij L. SMEENK, Apoth.; te *Breda*, bij A. J. JANSSEN, Apoth. (2591)

Voor Seminaria en Gymnasia

wordt bij C. VAN DER POST Jr., te Utrecht uitgegeven:

C. G. Bröder. Latijnsch Leesboek	*f* 0.90.
Jacobs en Döring. Latijnsch Leesboek I.	» 1.25.
Suringar. Lectiones Latinae	» 0.75.
Kaercher. Latijnsch-Nederd. Woordenboek, bewerkt door J. TERPSTRA	*f* 7.00.

Bij getallen van 12 Ex. wordt bij het woordenboek een extra rabat toegestaan. (2702)

(2704) Bij J. C. B. TEN HAGEN te 's Gravenhage, ziet het licht:

EEN BOEKJE

OVER DEN

GOEDEN HERDER,

door IDA GRAVIN HAHN-HAHN.

Prijs 50 Cents.

Dit werkje, uit het Hoogduitsch vertaald, wordt uitgegeven ten voordeele van het **Liefdewerk van den Goeden Herder**, gevestigd te Leiderdorp.

☞ Heeren Boekhandelaren, die exemplaren in commissie wenschen te ontvangen, worden verzocht het verlangde getal exemplaren *franco* op te geven.

(2691) Bij GEBRs. VERHOEVEN, Boekhandelaren te *'s Bosch*, is van de pers gekomen en meede bij alle Boekhandelaren te bekomen:

BLOEMLEZING

UIT NEDERLANDSCHE PROZASCHRIJVERS EN DICHTERS,

van Hooft en Vondel, tot op onze dagen.

1e *deel*, *PROZA.*

In groot 8°. (530 bladzijden.)

Het 2e *deel*, *POEZY*, dat een gelijken omvang zal hebben en waarmede het werk kompleet zal zijn, is ter perse om nog dit jaar te verschijnen.

Prijs der 2 deelen in halve linnen banden *f* 4.50.

NB. In de annonce (2691), voorkomende in *de Tijd* van Dingsdag 11 November, zijn onwillekeurig een paar fouten ingeslopen, welke hier verbeterd zijn.

(2697) Bij den Boekhandelaar J. H. MELLINK, te Zutphen, is heden van de pers gekomen en alom verzonden:

H. G. STEENBEEK. **Gedichten voor Kinderen,** ten gebruike op de Scholen, tweede herziene en vermeerde druk	*f* 0.15.
H. J. OTTO, R. C. Onderwijzer te Leyden. **Beginselen der Teekenkunst**, voor Volksscholen, met plaatjes. Tweede druk. Eerste stukje	*f* 0.06.
Idem zonder plaatjes. Tweede druk. Tweede stukje	» 0.07.
Idem. Tweede druk. Derde stukje.	» 0.03.

Men klaagt dikwijls over gebrek aan goede lektuur. Velen, die gaarne iets **nuttigs** en **onderhoudends** willen lezen, zonder hun toevlugt te nemen tot ongodsdienstige of zedelooze geschriften, en die aan den anderen kant worden afgeschrikt door werken voor geleerden geschreven, weten niet hoe hun leeslust voldoening te verschaffen. De Uitgever C. L. VAN LANGENHUYSEN heeft daarom het denkbeeld opgevat om

EEN NIEUW MAANDWERK,

getiteld:

DE TOESCHOUWER,

MAANDSCHRIFT VOOR BESCHAAFDE KRINGEN,

uit te geven, de strekking hebbende om hen, die in **degelijke** lektuur ontspanning zoeken, op geregelde tijden de gelegenheid daartoe aan te bieden. Dit maandschrift zal vooral door **afwisseling** en **verscheidenheid** uitmunten. De eerste Nommers zullen artikelen behelzen over onderscheidene onderwerpen:

De wedergeboorte van Italië; hare voorstanders en hun streven. — Paus Gregorius VII en zijn eeuw. — De Mormonen in Europa en de Vereenigde Staten. — Schetsen uit de Noord-Amerikaansche zamenleving. — Engeland sedert den oosterschen oorlog.

Daarenboven wordt voor **boeijend Mengelwerk** gezorgd.

Alle maanden verschijnen *vijf* vellen druks, groot oktavo, twee boekdeelen elk van **omtrent 500** *bladzijden* bevattende, tegen den geringen prijs van *f* 6. Alle Boekhandelaren nemen inteekenaren aan. Het prospectus is alom *gratis* verkrijgbaar.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.